

cesarju pokloniti. Prišlo jih je okoli 50. Načelnika namestnik g. dr. Gregorič jim je pomen tega shoda razložil, ter posebno povdarjal, kako dobrotljivega vladarja da imamo, skoro ni fare, kamor nebi naš cesar toliko in toliko stotakov vže daroval, in da smo dolžni, vladarju dostojno se zahvaliti. Potem so bili sledeči župani v deputacijo izvoljeni: Mikl Tomaž, pri sv. Marjeti, Vidovič Janez, v Pervencih, Cizerl Martin na Mostéh, Pihlar Štefan pri sv. Andraš-i. Kolarič Janez pri sv. Urbani, Čuček Martin pri sv. Bolfanku, Jurič Jakob pri sv. Lovrenci, Pislak Jožef na Gori, Štrafela Juri na Hajdini, Habjanič Jožef v Gruškovji, Šmigoc Matevž na Leskovci, Bezjak Jožef v Gruškovcih. Deputacijo bode vodil Mikl Tomaž.

Iz Ptuja Nemški liberalci z Gradca in Eggenberga so razposlali najpoprej „Tagespošto“ brez poštnine na tukajšnje župane, in sedaj pa še nemško adresu za podpisanje. Naši župani pravijo, da te adrese ne bodo podpisali in imajo prav, ker mi Slovenci imamo celo druge želje in potrebe, kakor Nemci; mi Slovenci več dače plačamo, kakor Nemci na gornjem in srednjem Štajerji, in vrh tega še od 35% v deželno blagajnico nam nič ne odpustijo, pač pa na tisoče goldinarjev za Anišo in Muro potrošijo, za škodo, katero nam Drava in Pesnica dela, pa je vsikdar možnja prazna. Župani pošiljajo tedaj adresu nazaj, ali jo v kot mečejo.

Iz Svičine. (Tatje) so na predvečer presv. rešnjega Telesa pri tukajšnjem predstojniku Andreju Kremavca ulomili v hišo, ter precej obilni družini Kremavčevi odnesli vso praznično obleko, mnogo perila, 4 zlate, 2 zlata prstana s črkami A. K. in A. M. Uboga družina na praznik presv. rešnjega Telesa ni imela kaj obleči, da bi v cerkev šla. Ravno tisto noč so tatje ne daleč od ove hiše, še v nek drugi hram vlomili, ter nekemu pristavniku odnesli kruha in mesa. Tretjo noč potem so baje ravno tisti tatje blizo sv. Križa nad Mariborom vlomili v neko kmečko hišo, ter ondi zopet vso obleko odnesli. Ubogi kmet po dne mora se truditi in delati, da za silo svojo družino preživi in dačo plača, po noči mesto počivanja, pa bi moral čuvati in bedeti, da mu tatinski potepuhi njegovo malo imetje ne odnesejo; pa mu tudi ponočno čuvanje malo hasne, ker se dobro oborožanim tatom ne more v bran postaviti. To so gotovo britki nasledki liberalne prizanesljivosti, ker se potepuhom v ječah bolje godi, nego ubogemu kmetu na deželi. Pravijo, da je bil nek znani tat iz ječe spuščen, ki sedaj zopet svoje fatinske pajdaše krog sebe zbira in svojo nekdanjo tatinsko umetnost še veliko spretnejše nego poprej izvršuje.

Iz Maribora. (Princ Jovanova svečanost — nesreča.) Bogati dr. Otmar Reiser, Pekerski

mogotec, ki baje pri Dunajski hranilnici vsako leto zasluži 40.000 fl., kupil je tistega železnega nadvojvodo Jovana, ki so ga nekdanj v Zidanem mosti namenili postaviti. V nedeljo bilo je slovesno odkritje tega spomenika. Svečanosti udeležili so se: mil. knezoškof, c. k. namestnik Kübek, grof Meran, baron Moškon, cesarski svetovalec Mullé, general Kriegshammer, plem. Schreiner, ki so potem pri županu dr. Duhači obedovali. Dve slovenski deklici iz Pekar hotele ste venec položiti na spomenik, pa nekdo je rekel: das gehört in den Saustal, t. j. to gre v svinjak in deklici napodil. Ko je vse minolo in ste se deklici sramote in jeze jokale, dovolilo se je venec oddati. Dr. Duhač je pa po stari navadi kresnel po Slovencih v svojem govoru, kakor da bi ti hoteli Štajersko raztrgati. Nemškutar in renegat se ne poboljša kmalu. Nadvojvoda Ivan bil je vsem Štajercem prijazen in zato bi se Slovenci udeležili svečanosti, pa župan Duhač ni hotel čitalničarjev povabiti in toraj so izostali, samo slovenske zastave so izobesili. Sicer pa zraven prusačkega „šulvereina“ pošten Slovence ne hodi. — Usnarja Badelna sin je z neko žen ko, pravijo da gledišno igralko Langhammer, kot možki oblečeno, se peljal od Ruš po Dravi. Nacukrat se zvrneta v reko, on se reši, ona pa utone. Pravijo, da je Badelna smrti otel apotekar Bankalari in da so žensko mrtvo našli pri sv. Petru.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Zmaga Slovencev na Kranjskem pri volitvah v deželni zbor je nemškutarje silno potrla. Vidijo, da jim je Kranjska za vselej iz krempljev izvita, ter lahko sklepajo, da napredovanje Slovencev ni moči več zavreti. — V deželnem zboru štajerskem leze vse navadno pot. Dr. Dominkuš, prof. Žolgar, dr. Šuc, dr. Radaj bili so vendar enkrat v nekatere odbore od nemških liberalcev izvoljeni. Trg Lemberg bo odpisan od Sladke gore, sv. Marjeta na Dravskem polji pa od Prepole in Trnič ne, ker se gre za novo šolo pri sv. Marjeti. Kozjanski okrajni zastop ne shaja z dosedanjimi dokladami in dobi pravico še večjih nalagati. Strašno je to, kako nemške nekatere občine gospodarijo: Ivnik ali Eibiswald dobi dovoljenje občanom naložiti 125% občinske doklade (Gemeindeumlagen). Res žalostno za lepi kraj, Bog nas varuj liberalnega gospodarstva. Za Dobrno hočejo l 1884 izdati 18547 fl. pa se nadejajo dohodkov 25,887 fl. in bi tako imeli še 7000 fl. dobička. Muta prosi za 5000 fl. v zajem iz deželne blagajnice, da si vodo napeljati da v trg. Jeli resnično tega treba, to nam ni znano. — V Dalmaciji so skoro povsod zmagali slovanski nam bratje

Hrvati in vsled tega začenjajo njihovi tlačitelji Italijani izseljevati se, 8 rodbin je samo iz Spljeta potegnilo v Italijo. Z Bogom. — V Trst došle so sedaj tiste velike ladije oklopnice, ki so lani mesto Aleksandrijo v Egiptu bombardirale. Ljudje se kar čudijo tem železnim velikanom na morji. — Magjari in Hrvati se zastran Reke niso pogodili. Hrvati so rekli, da Reke ob morji Jadranskem ne morejo pustiti Magjarom, stanujočim na pustah ob Tisi. —

Vnanje države. Turki bi morali kos Albanije vsled zadnje vojske pustiti Črnogorcem, pa Albauci niso hoteli. Turški bataljoni izšedši iz Skadara bili so od Albancev napadeni. Palo jih je mnogo in še več je ranjenih. — Ruski car in carica vrnola sta se od kronanja domov v Petrograd. — V nemškem državnem zboru je vendar enkrat Bismark predložil črtež postave, ki daje preganjanim katoličanom malo odduška, mešniki bodo smeli brez posebnega dovoljenja pruskih policajev sv. mešo brati in zakramente deliti, kar je sedaj prepovedano. Pa je uže res grdo, kako nemški lutroveci nemške katoličane zaradi sv. vere nadlegujejo celih 10 let. Skoro vse škofo in veliko mešnikov je pregnanih ali zaprtih. — Na Italijanskem imajo sedaj volitve v mestne odbore, katerih se tudi verni katoličani udeležujejo, ki so do sedaj to opuščali. No, in čudno, ravno v Rimskem mestu so katoličani več svojih spravili v odbor — Francozi poslali so v Tonking 12000 mož in veliko brodovja, tudi velike ladije oklopnice, da zabranijo Kitajcem podpirati Tonkinčane. Tem hočejo Francozi deželo vzeti. — Krivi prerok Mahdi v Abisiniiji bil je od egiptovske vojske hudo tepen, njegovo konjeništvu je skoraj vse uničeno.

Za poduk in kratek čas.

Kuga na slovenskem Štajerskem.

(Spisal M. Štečovec.)

(Dalje.)

V. L. 1624 se je prikazala zopet v celjski okolici. Da bi se od ondot ne zatepla še tudi na Kranjsko, poslal je deželni namestnik kranjski, baron Bernardin Barbo, nekega Horacija Carminelli iz Ljubljane na štajersko mejo, da ondi vse ceste in pota zastraži. Še tudi l. 1625 morali so v Savinjski dolini imeti kugo, kajti dne 31. julija istega leta poroča vranski vikar Andrej Fellmann, škofu Tomažu, da je vsled lakomnosti in nemarnosti cerkvnika pri sv. Radegundi v Kapli prišla kuga v njegovo hišo in da je ondi umrlo uže četvero oseb. Mrliču mu je prepovedal pokopati na pokopališči pri sv. Jurji, kjer še kuge nimajo, ker imajo v Kapli lastno pokopališče.*)

*) J. Orožen, „Das Dekanat Frasslau 77.“

Mnogo, prav žalostnih poročil imamo iz let 1644—1648. Ta doba je bila za Celje in okolico najstrašnejša, kajti kuga je podavila v teh letih ondi najmanj 10.000 oseb.

Kakor drugokrat so imeli tudi zdaj kugo najpred v Celji. Ko je l. 1644 začela pobirati ondi svoje žrtve, polastil se je meščanov nepopisljiv strah. Nekteri so odbežali v Savinjsko dolino ter zavlekli kugo še tudi tje; drugi so pa ostali doma in iskali pomoči pri Bogu. V imenu vseh meščanov obljubil je župnik Gregor Šolej pred izpostavljenim presv. rešnjim Telesom, da bo s farani šel v procesiji k slavni romarski cerkvi Materē božje na gornjem Štirkem, — v Marija Celje, če kuga preneha. To je menda tudi storil, ker je kuga l. 1645 za nekaj časa prenehala. V tem letu je dobila farna cerkev sv. Daniela tudi lepo srebrno monštranco v dar — brez dvoma vsled kake obljube.**)

Kakor po hudem požaru iskra pod ogleanjem in pepelom tli in če ljudje na njo skrbno ne pazijo čez kratek čas zopet vsplamti, enako je bilo tudi s kugo. Ugasnila je sicer, pa le, da bi se uže v prihodnjem letu zopet prikazala in hujše morila, kakor kedaj poprej. Kakor razvidimo iz nekega pisma na solnograškega nadškofa Otona Friderika, davila je kuga v Celji, Žavei in na Vranskem še meseca decembra l. 1647. Mrtvaška knjiga celjske župnije omenja, da je l. 1647 v mestu kuga davila dvakrat in da je umrlo za njo 400 ljudi.

Nič manj hudo godilo se je v teh letih tudi po drugih krajih celjskega okrožja, kar razvidimo iz raznih poročil.

Filip Trpin, braslovški župnik in kužni komisar za ondotne kraje, poroča dne 27. maja l. 1646 svojemu škofu, da v župniji sv. Andreja nad Polzelo ima nek Senčnik, tam najbogatejši kmet, kugo in da so uže tudi nekatere sosednje hiše okužene; tako vsaj mu je bil povedal ondotni vikar Primož.

Tudi v Griže bi jo bili skoraj dobili. Neka žena je namreč prinesla iz žavske fare prek Savinje oblačila svoje za kugo umrle hčerke, kar je pa vikar Schauss še o pravem času zvedel. Takoj je naročil, da so ovo-hišo zaprli in razširjenje kuge srečno zabranili.

V žavski fari umirali so ljudje najbolj v Levcu in Drešinji vesi. Den za dnevom pošiljali so od ondot mrliče na žavsko pokopališče; da bi pa ljudi v bližini strah preveč ne prevzel, niso pustili v Žaveu mrličem zvoniti.

Žavski trg je bil celo leto s stražo obdan in nihče ni smel ne ven, ne noter; zato so morali še meseca novembra l. 1646 dvojce otrok krstiti pri Petrovškem križi pod milim nebom, ki sta oba kmalu umrla.**)

*) Ta je bila l. 1872 iz tabernakeljna božjeropno ukradena.

***) J. Orožen, „Das Bisthum und die Diözese Lavant III. 352.“